

tíðindablaðið

Útgevni: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Minstuløn til útróðrarmenn

sosialurin heldur

SEINASTA fríggjadag legði javnaðarflokkurin uppskot á ting um minstuløn til útróðrarmenn.

EFTIR HESUM uppskoti kunnu útróðrarmenn við deksfiskiførur upp til 100 br. reg. tons sum reka heimaútróður koma undir minstuløn í vetrarhálvárinum. Talan er um tvínni mynstringarskeið. Annað gongur frá 1. oktober til 31. desember og hitt gongur frá 1. januar til 31. mars.

ER ØLL ÚRTØKA hjá mynstraðum útróðrarmanni í einum mynstringarskeiði minni enn minstulønir hjá mynstraðum skipsfiskimonnum í sama tíðarskeiði verður munurin goldin úr Lønjavningargrunni Skipsfiskimanna. Treytin fyri at koma undir minstuløn er m.a., at manningartalið á viðkomandi fiskifari ikki í minsta lagi er 3 og í mesta lagi 6. Av hesum kann ein vera á landi í sambandi við egning. Tað er eisini ein treyt, at viðkomandi fiskifari í mynstringarskeiðinum (3 mánaðar) ikki hevur færri enn 18 útróðrardagar.

VIÐVÍKJANDI hesum seinasta kann landsstýrið tó gera frávik. Her hugsar javnaðarflokkurin sær, at slík frávik eiga at verða gjørd tá talan er um áhaldandi óveður í langa tíð. Hetta er avgjørt eitt nýtiligt uppskot. Tað ber sjálvandi altíð til at tosa um, annaðhvørt

manningartalið skal verða øðrvísi ella ikki. Tað ber eisini til at tosa um, annaðhvørt talið av útróðrardøgum skal verða størri ella minni. Her er javnaðarflokkurin altíð til reiðar at tosa seg til rættis við aðrar flokkar.

TAD, SUM ØLL kunnu verða samd um er, at útróðrarmaðurin so at siga er tann einasti í samfelagnum í dag, sum yvirhøvur onga trygd hevur. Og tá trygðin ikki er til staðar, so førir hetta sjálvandi til, at tað gerst trupult hjá útróðrarbátunum at fáa manning. Vandir er sostatt fyrri, at hesin parturin av vinnuni, sum bæði er bygdamennandi og arbeidsskapandi, kann detta niður fyrri. Hetta vildi verið stórt spell.

VIT FØROYINGAR hava eina traditión fyrri útróðri. Hesin parturin av vinnuni er aldargamal og hevur røtur langt afturi í tíðini. Tað er ein av orsøkunum til at vit hava skyldu til at forða fyrri at útróðurin doyri út. Sum tað verður sagt í viðmerkingunum frá javnaðarflokkinum, so gevur heimaútróðurin arbeidsmøguleikar til nakrar heilt ávísar bólkir í samfelagnum, eitt nú pensionistar og skúlaungdómar. Og á nógvum plássum hava hesir bólkir ikki aðrar arbeidsmøguleikar enn hendan.

TAD SKAL verða okkara vón at hetta skilagóða og tiltronda uppskot fær ta undirtøku, sum neyðug er, fyrri at tað kann verða samtykt á tingi.

Telefonverkið

Hvorjar viðmerkingar, lögtingsgranskoðarnir hava til telefonverkið, veit eg ikki, men seinast telefonverkið var fyrri í Løgtinginum vari 1982, tá tað eisini skuldi hava nakrar millionir, tókst sum um lögtingsgranskoðarin, Óli Breemann, veruliga fór at gera nakað við hetta mal.

Men tað bleiv sum danir siga »Storm í et glas vand«, ti tá tað kom til at kvøðingar í lögtinginum um broytingar í telefongjöldum, hjalp til kurstapslari v.m., var tað bara ein tinglimur sum motmælti.

Hesin tinglimur var bert innkallaður vegna sjúkralægu, so hansara stóða

bleiv ikki tikin fyrri fult. Nevndi tinglimur skoyt upp at lata gomul og sjúk faa okeypis felagsgjald, men gjalda fyrri forbrukið.

Hetta var itt mal hjá Sambandsflokkinum, meðan hann sat í andstöðu, og nu hevði hann sjálvan sosialministeran, so nú skuldi borið til.

Men so bleiv ikki. Hetta, sum so mangt annað, voru bara valglotir. Tann ætlan, sum var við Telefonverkinum, at utbyggingin skuldi vera soleiðis, at øll skuldu ikki bara faa telefon, nei øll skuldu hava rað at hava og bruka telefonina.

Men her er vent í holini. Sjálvt um foroyingar

brúka nøgv telefon so ber hon seg ikki.

Og einki lögð er í tí.

Telefonhusini í Tórshavn hava fingið eina umvæling og hon var uttan iva tiltrond, men tá hetta er gjørt, so hendir tað, at telefonverkið fer og leigar holi frá privatmonnum í Tórshavn.

Gongur tú fram við verandi telefonhusum, so sær tað ikki út til, at har mangla pengar.

Grundin verður klædd við hogdum foroyiskum gróti.

Frammanfyrri verða ur foroyiskum gróti gjordir brunnar til at planta í, vakurt, men hetta kostar nakað, serliga tá ein ongur

Sammenfattende kommentarer til den færøske sygehusdebat

Det centrale i den færøske sygehusproblematik er de små sygehuses rationelle indpasning i den samlede patientbehandling og grundlaget for deres fortsatte eksistens.

Landssjúkrahúsið's lokale og landsdækkende funktioner er der stort set enighed fra alle sider om at bevare — hverken mere eller mindre — og vi støtter fuldt ud sygehusdirektøren, når han i pressen udtaler, at der på Landsjúkrahúsið hverken er grundlag for flere sygehusafdelinger end de eksisterende tre eller for en status af centralsygehus. Dermed burde planerne for yderligere ekspansion af Landssjúkrahúsið være skrinlagt og kræfterne alene koncentreret om at komme dets overkapacitet på senge og læger til livs, som truer med at kvæle de små sygehuse, fordi det motiverer Landssjúkrahúsið for at udvide optagelsesområdet, at øge antallet af specialer og via forambulatorier at forgribe sig på kommunelægenes arbejdsområde.

Medens der aldrig har været større driftsmæssige problemer på Landssjúkrahúsið, så har det altid været svært at få de små sygehuse til at fungere stabilt. Erfaringen viser, at kontinuerlig og god lægelig bemanding automatisk gør et sygehus attraktivt for andet sygehuspersonale og stabiliserer driften. Vanskeligheden har ikke været at vække men at fastholde kvalificerede lægers interesse for de små sygehuse, hvor den lægelige arbejdsbyrde er for lille til at bevare en speciallæges kvalifikationsniveau. Problemet kan permanent imødegås ved at udlægge et landsdækkende underspecialt til de små sygehuse og ved at gøre de bygningsmæssige faciliteter egnede og tidssvarende.

Under henvisning til danske forhold (ortopædiske hospitaler) fastholder vi, at ortopædkirurgi er det mest hensigtsmæssige kirurgiske underspecialt at udlægge til et lille sygehus, og at man i den daglige rutine ikke kræver andet end optimale optræningsfaciliteter. Dette underspecialt har nu fungeret glimrende i 12 år på Klaksvikar Sjúkrahús, og Rajani har i 5 år røgtet sin konsulent-tjeneste til alles ærlige menneskers tilfredsstillelse. Den medicinske overlæges specialindsigt i gigtpatienter og optræningsproblematik har suppleret institutionens faglige virkeområde, som er kompletteret, efter at der er opnået fast konsulent-tjeneste af bandagist og ortopædisk håndsko-mager.

Forudsætningen for klassisk og avanceret ortopædi (kunstige hofte- og knæled) er — foruden den lægetekniske ekspertise, der forefindes i Klaksvik — en speciel operationsstue (kræves af miljøloven), der ligesom udvidede træningsarealer med bassin og medicinsk afdeling er indeholdt i de eksisterende byggeplaner i Klaksvik. En nynorme-

ret almenkirurg er uomgængelig nødvendig både begrundet i den generelle arbejdsbelastning og som støttekirurg under ortopædens konsultbesøg. Atter engang er Suðuroya sjúkrahús bemandet med to velkvalificerede kirurger, men hvor længe? På Suðuroya sjúkrahús gælder det ligesom i Klaksvik at gennemføre en stærkt tiltrængt tilbygning og modernisering, ligesom mulighed skal skabes for at udlægge et egnet kirurgisk underspecialt til Sudero.

Det kan konkluderes, at...

...sygehuslovens intentioner skal fastholdes

...ortopædkirurgi skal bevares på Klaksvikar Sjúkrahús og et egnet kirurgisk underspecialt udlægges til Suðuroya sjúkrahús

serliga tá tað gongur so ila sum her verður vist til.

Tað visir seg alt at bera til. Tað er bara at hækka telefongjöldini — meirluti er fyrri tá Løgtingi.

Seinast hetta mal var fyrri, var tað tó ein sum visti á skeivleikarnar.

Nú er eingin. Men, minu goðu lögtingslimir, hvussi leingi fer hetta at ganga.

holder vi, at ortopædkirurgi er det mest hensigtsmæssige kirurgiske underspecialt at udlægge til et lille sygehus, og at man i den daglige rutine ikke kræver andet end optimale optræningsfaciliteter. Dette underspecialt har nu fungeret glimrende i 12 år på Klaksvikar Sjúkrahús, og Rajani har i 5 år røgtet sin konsulent-tjeneste til alles ærlige menneskers tilfredsstillelse. Den medicinske overlæges specialindsigt i gigtpatienter og optræningsproblematik har suppleret institutionens faglige virkeområde, som er kompletteret, efter at der er opnået fast konsulent-tjeneste af bandagist og ortopædisk håndsko-mager.

Forudsætningen for klassisk og avanceret ortopædi (kunstige hofte- og knæled) er — foruden den lægetekniske ekspertise, der forefindes i Klaksvik — en speciel operationsstue (kræves af miljøloven), der ligesom udvidede træningsarealer med bassin og medicinsk afdeling er indeholdt i de eksisterende byggeplaner i Klaksvik. En nynorme-

ret almenkirurg er uomgængelig nødvendig både begrundet i den generelle arbejdsbelastning og som støttekirurg under ortopædens konsultbesøg. Atter engang er Suðuroya sjúkrahús bemandet med to velkvalificerede kirurger, men hvor længe? På Suðuroya sjúkrahús gælder det ligesom i Klaksvik at gennemføre en stærkt tiltrængt tilbygning og modernisering, ligesom mulighed skal skabes for at udlægge et egnet kirurgisk underspecialt til Sudero.

Det kan konkluderes, at...

...sygehuslovens intentioner skal fastholdes

...ortopædkirurgi skal bevares på Klaksvikar Sjúkrahús og et egnet kirurgisk underspecialt udlægges til Suðuroya sjúkrahús

serliga tá tað gongur so ila sum her verður vist til.

Tað visir seg alt at bera til. Tað er bara at hækka telefongjöldini — meirluti er fyrri tá Løgtingi.

Seinast hetta mal var fyrri, var tað tó ein sum visti á skeivleikarnar.

Nú er eingin. Men, minu goðu lögtingslimir, hvussi leingi fer hetta at ganga.

Sverre Midjord

...de planlagte udbygninger og moderniseringer på Klaksvikar og Suðuroya sjúkrahús snarest skal godkendes og føres ud i livet

...en støttekirurg snarest bør normeres ved Klaksvikar Sjúkrahús.

Ikke alene vil vore forslag skabe varig stabilitet i det færøske sygehusvæsen, men det vil have mange patienters og — måske især — skatteyderes interesse.

Klaksvik den 23./3. 1983

G. Rajani

kirurgisk overlæge speciallæge i kirurgi og ortopædisk kirurgi

L. Knudsen
medicinsk overlæge speciallæge i intern medicin

Yvirlýsing

Fíggjarbyrðan økist órimuligt

Meginfelag Føroyiskra Studenta (MFS) kann ikki undir nokrum umstøðum goðtaka ta tulking, sum Føroya Landsstýri samtykti tann 7. januar í ár viðvíkjandi skattning av heimfluttum lesandi.

Henda tulking, viðvíkjandi § 19, stk. 7 í skattalógini, viðførir eina órimiliga stóra øking í okkara fíggjarligu byrðu. Hetta serstakliga sæð í sambandi við tað lán, sum tey flestu av okkum mugu dragast við. Ímeðan kann roknast við, at skuldin við líðnan lestur er kr. 150.000.—, Tískil sæst, at um lesandi ikki kunnu verða skattað sum fastbúgvandi, merkir hetta, at tey fáa eina eyka skattarokning á uml. kr. 75.000 fyrsta árið tey eru í Føroyum.

MFS vil heita á Føroya Landsstýri um at broyta hesa tulking.

Keypmannahavn
21.3.1983
MFS